

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA
I ODRŽIVOG RAZVOJA

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

UPRAVA ZA ZAŠTITU PRIRODE

KLASA: UP/I-612-07/22-60/06

URBROJ: 517-10-2-2-22-14

Zagreb, 7. srpnja 2022.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, OIB: 19370100881, temeljem članka 33. stavka 2. i članka 29. stavka 1. podstavka 1. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19), povodom zahtjeva nositelja zahvata Neoen Renewables Croatia d.o.o., OIB: 04392453982, Ilica 1, HR-10000 Zagreb, za provedbu postupka glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat „Sunčana elektrana Dobra Voda“, na području katastarske općine Pristeg, Grad Benkovac, u Zadarskoj županiji, nakon provedenog postupka, donosi

RJEŠENJE

- I. Namjeravani zahvat „Sunčana elektrana Dobra Voda“, na području katastarske općine Pristeg, Grad Benkovac, u Zadarskoj županiji, nositelja zahvata Neoen Renewables Croatia d.o.o., Ilica 1, Zagreb, temeljem Studije Glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu „Sunčana elektrana Dobra Voda“, Ires ekologija d.o.o., Zagreb, ožujak 2022., prihvatljiv je za ekološku mrežu, uz primjenu ovim Rješenjem propisanih mjera ublažavanja negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže (A.) te programa praćenja i izvješćivanja o stanju ciljeva očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže (B.).

A. MJERE UBLAŽAVANJA NEGATIVNIH UTJECAJA NA CILJEVE OČUVANJA I CJELOVITOST PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE

Opće mjere:

1. U okviru izrade projektne dokumentacije za ishodenje akta za gradnju prema posebnim propisima izraditi separadni dio u kojem će biti prikazan način na koji su u projektnu dokumentaciju ugrađene mjere ublažavanja negativnog utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže iz ovoga Rješenja.
2. O početku izvođenja zahvata obavijestiti ovo Ministarstvo.

Mjere ublažavanja negativnih utjecaja tijekom pripreme, izgradnje i korištenja zahvata

3. Pripremne radove uklanjanja vegetacije i radove izgradnje provesti u razdoblju između 1. listopada do 1. ožujka.
4. Radove uklanjanja vegetacije, pripreme terena, gradnje prometnica i postavljanja panela provesti kontinuirano (s najviše od 3 dana prekida) kako se ne bi stvorila „ekološka zamka“.
5. Zadržati postojeću vegetaciju na površinama koje neće biti neposredno zahvaćene građevinskim radovima.
6. Zadržati/očuvati vrtače, doce i područja prostiranja suhozida unutar obuhvata zahvata.
7. Na području zahvata od intervencija u stanište izuzeti površine na kojima su utvrđena gnijezda i gniježđenje vrsta leganj (*Caprimus europaeus*) i ševa krunica (*Lullula arborea*) te pojedine površine s utvrđenim gnijezdima vrste rusi svračak (*Lanius collurio*), Minimalna površina koju je potrebno očuvati oko gnijezda je 40 x 40 m. Ogradu izmaknuti prema jugu izvan poligona s oznakom 4. Pozicije površina koje je potrebno izuzeti prikazane su kao poligoni u prilogu Slika 1.
8. Na području sunčane elektrane koristiti ekološki prihvatljivo osvjetljenje koje mora biti u skladu s uvjetima propisanim posebnim propisom o zonama rasvijetljenosti, dopuštenim vrijednosti rasvijetljenja i načinima upravljanja rasvjetnim sustavima.
9. Održavanje travnjačkih stanišnih tipova na području obuhvata zahvata izvoditi ispašom, bez korištenja kemijskih metoda, uz dinamiku kojom se trenutno vrši ispaša na području.
10. U slučaju pojave i/ili širenja invazivnih stranih biljnih vrsta na području obuhvata zahvata ukloniti jedinke invazivnih stranih vrsta.
11. U slučaju pojave grmolike vegetacije na lokaciji na kojoj nije predviđena u okviru obuhvata zahvata, uklanjanje vršiti mehanički u razdoblju između 1. listopada do 1. ožujka.

B. PROGRAM PRAĆENJA I IZVJEŠĆIVANJA O STANJU CILJEVA OČUVANJA I CJELOVITOSTI PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE

Program praćenja stanja populacija ciljnih vrsta ptica (intenzitet korištenja područja obuhvata zahvata, stradavanje na panelima) na području obuhvata zahvata provoditi u prvoj i trećoj godini nakon izgradnje s posebnim osvrtom na vrste jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*), primorska trepteljka (*Anthus campestris*), ušara (*Bubo bubo*), leganj (*Caprimulgus europaeus*), zmijar (*Circaetus gallicus*), eja livadarka (*Circus pygargus*), eja stnjarica (*Circus cyaneus*), rusi svračak (*Lanius collurio*) sivi svračak (*Lanius minor*) i ševa krunica (*Lullula arborea*). Praćenje stanja treba započeti po završetku postavljanja panela, a mora ga voditi stručna osoba (ornitolog). U okviru programa praćenja stanja, u sezoni gniježđenja ptica provesti istraživanje i na transektu postavljenom tijekom istraživanja ornitofaune prije izgradnje zahvata, prema prilogu Slika 2.

Praćenjem stanja staništa tijekom tri godine nakon izgradnje zahvata utvrditi učinkovitost održavanja prirodnih travnjaka ispašom, bez korištenja kemijskih sredstava, odnosno utvrditi

zastupljenost pogodnih staništa za ciljne vrste područja ekološke mreže POVS HR2001361 Ravni kotari i POP HR1000024 Ravni kotari.

Izvještaj s rezultatima svih aktivnosti praćenja stanja i fotografijama možebitno stradalih ptica kao prilogom, nositelj zahvata u obvezi je dostaviti ovom Ministarstvu na kraju svake godine praćenja, najkasnije u roku mjesec dana od zadnjeg praćenja u godini. U izvješću nakon prve godine, mogu se predložiti mjere i aktivnosti u cilju smanjenja stradavanja ptica, ako su ona prisutna. Ovisno o rezultatima, u završnom izvještaju (koje sadrži pregled rezultata treće godine i analizu sumarnih podataka s prvom godinom praćenja), procijeniti postoji li potreba za daljnjim praćenjem te ako postoji predložiti dodatne mjere ublažavanja ili aktivnosti u cilju smanjenja utjecaja.

- II. Nositelj zahvata, Neoen Renewables Croatia d.o.o., Ilica 1, HR-10000 Zagreb, dužan je osigurati provedbu mjera ublažavanja negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te programa praćenja i izvješćivanja o stanju ciljeva očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže kako je to određeno ovim Rješenjem.
- III. Ako nositelj zahvata, Neoen Renewables Croatia d.o.o., Ilica 1, HR-10000 Zagreb, ne provede mjere ublažavanja propisane ovim Rješenjem, provest će ih Ministarstvo na njegov trošak.
- IV. Ovo Rješenje izdaje se na rok od dvije godine.
- V. Rok važenja ovog Rješenja može se, na zahtjev nositelja zahvata Neoen Renewables Croatia d.o.o., Ilica 1, HR-10000 Zagreb, jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu sa Zakonom ili drugi uvjeti u skladu s kojima je izdano ovo Rješenje.
- VI. Ako se na temelju rezultata provedenog programa praćenja i izvješćivanja o stanju ciljeva očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže utvrdi da je provedbom zahvata unatoč primjeni mjera ublažavanja propisanih ovim Rješenjem došlo do značajnog utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, Ministarstvo će po službenoj dužnosti donijeti izmjenu Rješenja.
- VII. Ministarstvo može u bilo kojem trenutku ukinuti ovo Rješenje, u cijelosti ili djelomično, u slučaju nepridržavanja propisanih mjera ublažavanja ili nastanka nepredviđenih događaja s negativnim učincima na prirodu.
- VIII. Ovo Rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.
- IX. Sastavni dio ovog Rješenja su prilozi:
 - Slika 1. Površine (poligoni s pripadajućim koordinatama) na području zahvata koje je potrebno izuzeti od intervencija u stanište zbog utvrđenih gnijezda i/ili gniježđenja vrsta leganj, ševa krunica i rusi svračak
 - Slika 2. Transekt istraživanja ornitofaune u sezoni gniježđenja na području sunčane elektrane Dobra Voda

O b r a z l o ž e n j e

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (u daljnjem tekstu Ministarstvo) zaprimilo je 18. siječnja 2022. g. zahtjev nositelja zahvata Neoen Renewables Croatia d.o.o., Ilica 1, HR-10000 Zagreb, za provedbu postupka Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat „Sunčana elektrana Dobra Voda“, na području katastarske općine Pristeg, Grad Benkovac, u Zadarskoj županiji. U zahtjevu su navedeni svi podaci o nositelju zahvata i priloženi svi dokumenti sukladno odredbama članka 31. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode (u daljnjem tekstu Zakon).

U provedbi postupka, dopisima KLASA: UP/I-612-07/22-60/06, URBROJ: 517-10-2-2-22-2 od 24. siječnja 2021. g. i URBROJ: 517-10-2-2-22-3 od 25. veljače 2022. g. (požurnica) zatraženo je prethodno mišljenje Zavoda za zaštitu okoliša i prirode (u daljnjem tekstu Zavod) o mogućnosti značajnog negativnog utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Ministarstvo je 10. ožujka 2022. g. zaprimilo prethodno mišljenje Zavoda (KLASA: 612-07/22-38/59, URBROJ: 517-12-2-3-2-22-3 od 7. ožujka 2022.) u kojem se navodi da je Studiju Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (u daljnjem tekstu: Studija Glavne ocjene) u bitnom potrebno nadopuniti sljedećim. U Glavnoj ocjeni navedeno je da su pogodna staništa za ciljnu vrstu dugokrili pršnjak na području zahvata prisutna na površini od 66,76 ha, a za ciljnu vrstu oštouhi šišmiš na površini od 85,15 ha. Uvidom u dostupne podloge, a prema ekološkim zahtjevima ciljnih vrsta šišmiša te u odnosu na definirane ciljeve očuvanja vidljivo je da će za ciljnu vrstu dugokrili pršnjak doći do gubitka oko 0,2 % pogodnih staništa, a za ciljnu vrstu oštouhi šišmiš oko 0,07 %. Navedeno je potrebno ispraviti i izmijeniti kroz Glavnu ocjenu. Za ciljne vrste jarebica kamenjarka, zlatovrana i sivi svračak provedbom mjera ublažavanja ublažit će se negativan utjecaj zahvata na razinu da neće biti utjecaja (0) jer se zaključuje u Glavnoj ocjeni da će ciljne vrste moći koristiti područje na način kako su ga koristile i prije izgradnje zahvata. S obzirom da se radi o površini zahvata od 86 ha, odnosno da će njegovom provedbom doći do gubitka i degradacije staništa pogodnih za navedene vrste utjecaj provedbe planiranog zahvata potrebno je i nakon primjene mjera ublažavanja ocijeniti kao umjereno negativan (-1). Prema analizi u Glavnoj ocjeni provedbom predmetnog zahvata doći će do kumulativnog gubitaka pogodnih staništa (C.3.5.1., E.3.5.1., I.2.1.) za ciljne vrste POVS HR2001361 Ravni kotari na površini od 102,17 ha. Iz analize podataka u Glavnoj ocjeni je vidljivo da kumulativni gubitak pogodnih staništa za ciljne vrste oštouhi šišmiš, četveroprugi krivosas, crvenkrpica i kopnena kornjača iznosi 0,32%, a za ciljnu vrstu dalmatinski okaš 0,81%. U navedeni gubitak pogodnih staništa uzeta je u obzir cijela površina ograđene sunčane elektrane Dobra Voda, dok se u Glavnoj ocjeni navodi da je u stvarnosti gubitak manji jer će se na površinama ispod modula razvijati travnjačka vegetacija s optimalnim načinom održavanja kamenjarskih pašnjaka, ispašom. Glavnu ocjenu potrebno je izmijeniti u ovom dijelu kako je navedeno ranije, a vezano uz gubitak pogodnih staništa za ciljne vrste šišmiša navedenog POVS. U mišljenju Zavoda zaključno uz dopunu Glavne ocjene prema navedenim primjedbama, navodi se da je Glavna ocjena primjereno sagledala i procijenila moguće samostalne, kao i utjecaje u kombinaciji (kumulativne utjecaje) na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Na temelju prethodnog mišljenja Zavoda, Ministarstvo je Zaključkom (KLASA: UP/I-612-07/22-60/06, URBROJ: 517-10-2-2-22-15 od 16. ožujka 2022.) zatražilo nadopunu Studije Glavne ocjene. Doradenu Studiju Glavne ocjene (Ires ekologija d.o.o., Zagreb, ožujak 2022.), Ministarstvo je zaprimilo u zadanom roku, 24. ožujka 2022. g. Uvidom u dostavljenu Studiju Glavne ocjene zaključeno je da su sve primjedbe uvažene i ugrađene.

O podnesenom zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, sukladno članku 31. stavku 7. Zakona, Ministarstvo je na internetskim stranicama 6. travnja 2022. g. objavilo Informaciju o zahtjevu za provođenje postupka Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (KLASA: UP/I-612-07/22-60/06, URBROJ: 517-10-2-2-22-7).

Ministarstvo je 6. travnja 2022. g., temeljem odredbi članka 38.a stavka 2. Zakona, donijelo Odluku o upućivanju Studije Glavne ocjene za zahvat „Sunčana elektrana Dobra Voda“ na javnu raspravu u trajanju od trideset (30) dana (KLASA: UP/I-612-07/22-60/06, URBROJ: 517-10-2-2-22-8) te je Zamolbom za pravnu pomoć (UP/I-612-07/22-60/06, URBROJ: 517-10-2-2-22-9 od 6. travnja 2022.) glede koordinacije i provedbe javne rasprave, uključujući javni uvid i izlaganje, povjerilo Upravnom odjelu za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove Zadarske županije (u daljnjem tekstu: Upravni odjel), B. Petranovića 8, HR-23000 Zadar.

Ministarstvo je 26. travnja 2022. g. zaprimilo od Upravnog odjela Obavijest o javnoj raspravi. Na internetskim stranicama Ministarstva, 26. travnja 2022. g., objavljena je Informacija o odluci da se Studija Glavne ocjene za zahvat: „Sunčana elektrana Dobra Voda“, upućuje na javnu raspravu (KLASA: UP/I-612-07/22-60/06, URBROJ: 517-10-2-2-22-11 od 26. travnja 2022.).

Ministarstvo je 10. lipnja 2022. g. zaprimilo od Upravnog odjela Izvješće o provedenoj javnoj raspravi (KLASA: 352-01/22-01/9, URBROJ: 2198-07/1-22-8 od 7. lipnja 2022.) i Zapisnik s javnog izlaganja (KLASA: 352-01/22-01/9, URBROJ: 2198-07-03/1-22-5 od 19. svibnja 2022.). U izvješću je navedeno da je javna rasprava održana od 2. svibnja 2022. g. do 31. svibnja 2022. g. Oglas o javnoj raspravi objavljen je 23. travnja 2022. g. u dnevnom tisku Zadarski list i 22. travnja 2022. g. na mrežnim stranicama Zadarske županije. Javni uvid u Studiju Glavne ocjene bio je omogućen za vrijeme trajanja javne rasprave, svakim radnim danom u uredovno vrijeme u prostorijama grada Benkovca, Šetalište kneza Branimira 12, HR-23420 Benkovac. Javno izlaganje održano je 19. svibnja 2022. g., s početkom u 09,00 sati u Maloj vijećnici Grada Benkovca, Šetalište kneza Branimira 12, HR-23420 Benkovac. Na javnom izlaganju bili su prisutni predstavnici Upravnog odjela, predstavnik Grada Benkovca, predstavnik ovlaštenika tvrtke Ires ekologija d.o.o. i predstavnik nositelja zahvata Neoen Renewables Croatia d.o.o. Javnom izlaganju nisu nazočili predstavnici javnosti i zainteresirane javnosti. Tijekom javne rasprave primjedbe, mišljenja ili prijedlozi javnosti i zainteresirane javnosti nisu zaprimljeni putem pošte ili elektroničke pošte. Primjedbe izvan određenog roka također nisu zaprimljene. U roku predviđenom za javnu raspravu u Knjigu primjedbi nije upisana nijedna primjedba.

U provedbi postupka ovo Ministarstvo razmotrilo je predmetni zahtjev, Studiju Glavne ocjene (Ires ekologija d.o.o., Zagreb, siječanj 2022., ožujak 2022.) i prethodno mišljenje Zavoda te utvrdilo sljedeće.

Planirani zahvata odnosi se na izgradnju sunčane elektrane Dobra Voda na k.č.br. 869/1, 869/3, 422, 417, 419/2, 419/1, 1419/1, 868, 869/2, 869/4, 870, 418/1, 418/2, 420, 421, 423, sve k.o. Pristeg. Od ukupno raspoloživih 89,95 ha površine za izgradnju planiranog zahvata na predviđenoj lokaciji, elementi sunčane elektrane (polja PV modula, interne trafostanice, priključna trafostanica) zauzet će 86,89 ha (ograđena površina). Postrojenje će se temeljiti na sedam potpolja s po jednim transformatorskim postrojenjem. Ukupna izmjenična instalirana snaga jednaka je priključnoj snazi i iznosi 40 MW. Za ugradnju su odabrani fotonaponski

moduli sa serijski spojenim monokristaličnim i dvostranim silicijskim ćelijama. Fotonaponski moduli bit će premazani antirefleksnim slojem. PV moduli bit će instalirani u redovima koji predstavljaju vlastiti oslonac. Horizontalni jednoosni uređaj za praćenje okretat će se oko vodoravne osi (s povratnim praćenjem) orijentiran sjever-jug. Odabrana konstrukcija je vodoravna jednostruka osovina S-J (s pojedinačnim motorom za 1 red) sa sustavom temelja kompatibilnim sa svim glavnim vrstama temelja. PV moduli će biti instalirani u portretu, s maksimalnim rasponom rotacije od $\pm 60^\circ$ istok-zapad i azimutom 0° sjever-jug. Svaki red imat će 27 PV modula (1 niz po redu), doseg modula od 6 m. Planirani doseg modula je 6 m, odnosno razmak između redova iznositi će 3,91 m. Na području zahvata izvest će se unutarne pristupne ceste. Pristupna cesta bit će minimalne širine od 4 m. Makadamski putevi oko solarnih polja biti će raskršteni te neće biti asfaltirani uz eventualno nasipanje tankog sloja šljunka. Cijeli prostor sunčane elektrane bit će ograđen te će visina između ograde i tla iznositi 15 cm. Glavna trafostanica solarnog postrojenja 110/x kV nalazi će se na rubnom dijelu parcele i od nje će se direktno napraviti spoj na postojeći dalekovod Bilice-Biograd. Priključak sunčane elektrane na elektroenergetsku mrežu, specifično točka priključenja i napon priključka, definirat će se u elektroenergetskoj suglasnosti izdanoj od strane nadležnog operatera sustava nakon izrade Elaborata optimalnog tehničkog rješenja priključka, te nije dio tehničkog rješenja zahvata.

Prema uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (Narodne novine, broj 80/19, poveznica: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_08_80_1669.html) zahvat se nalazi unutar područja ekološke mreže – Područja očuvanja značajnog za vrste i stanišne tipove (POVS) HR2001361 Ravni kotari i Područja očuvanja značajnog za ptice (POP) HR1000024 Ravni kotari. POP HR1000024 Ravni kotari je kao područje posebne zaštite (Special Protection Areas - SPA) prvotno potvrđeno 17. listopada 2013. g. Uredbom o ekološkoj mreži (Narodne novine, broj 124/13). Ciljevi očuvanja za predmetni POP propisani su Pravilnikom o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (Narodne novine, br. 25/20 i 38/20, dostupno na poveznici https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2020_03_38_822.html). POVS HR2001361 Ravni kotari je kao područje od značaja za Zajednicu (Sites of Community Importance - SCI) objavljeno u Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2020/96 od 28. studenog 2019. o donošenju trinaestog ažuriranog popisa područja od značaja za Zajednicu za mediteransku biogeografsku regiju. Predmetni POVS prvotno je potvrđen provedbenom odlukom Komisije od 3. prosinca 2014. o donošenju osmog ažuriranog popisa područja od značaja za Zajednicu za mediteransku biogeografsku regiju, koja je objavljena u Službenom listu Europske unije 23. siječnja 2015. godine (OJ L 18, 23.1.2015). Ciljevi očuvanja za predmetni POVS objavljeni su na mrežnoj stranici Ministarstva ([https://www.dropbox.com/sh/3r4ozk30a21xzd/AADuvuru1itHSGC_msqFFMAMa?dl=0&preview=Ciljevi ocuvanja_15022021.xlsx](https://www.dropbox.com/sh/3r4ozk30a21xzd/AADuvuru1itHSGC_msqFFMAMa?dl=0&preview=Ciljevi%20ocuvanja_15022021.xlsx))

Ciljne vrste POP-a HR1000024 Ravni kotari su: jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*), primorska trepteljka (*Anthus campestris*), ušara (*Bubo bubo*), kratkoprsta ševa (*Calandrella brachydactyla*), leganj (*Caprimulgus europaeus*), zmijar (*Circaetus gallicus*), eja livadarka (*Circus pygargus*), eja strnjarica (*Circus cyaneus*), zlatovrana (*Coracias garrulus*), crvenoglavi djetlić (*Dendrocops medius*), mali sokol (*Falco columbarius*), bjelonokta vjetruša (*Falco naumanni*), ždral (*Grus grus*), voljić maslinar (*Hippolais olivetorum*), rusi svračak (*Lanius collurio*), sivi svračak (*Lanius minor*), ševa krunica (*Lullula arborea*) i velika ševa (*Melanocorypha calandra*).

Ciljne vrste i stanišni tipovi POVS-a HR2001361 Ravni kotari su: bjelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*), kopnena kornjača (*Testudo hermanni*), četveroprugi kravosas (*Elaphe quatuorlineata*), crvenkrpica (*Zamenis situla*), dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*), oštrouhi šišmiš (*Myotis blythii*), dalmatinski okaš (*Proterebia afra dalmata*), 6420 Mediteranski visoki vlažni travnjaci *Molinio-Holoschoenion* i 8310 Špilje i jame zatvorene za javnost.

U Studiji Glavne ocjene navodi se da se mogući utjecaji zahvata dijele na potencijalno direktne utjecaje zauzimanjem ili izmjenom dijela stanišnih površina, uznemiravanjem te stradavanjem jedinki ciljnih vrsta pri izgradnji sunčane elektrane i na indirektno utjecaje koji proizlaze iz potencijalne promjene staništa za vrijeme korištenja i održavanja sunčane elektrane. Izgradnjom sunčane elektrane te prilikom postavljanja montažnih konstrukcija, trafostanica i izgradnje planiranih servisnih prometnica doći će do gubitka ili izmjene staništa na području zahvata. Izgradnjom sunčane elektrane doći će do uklanjanja grmovite vegetacije dok se tlo neće zaravnavati. Stanišni tip C.3.5.1. Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone na lokaciji zahvata zastupljen je u dva različita oblika: čisti kamenjarski pašnjaci te kamenjarski pašnjaci u sukcesiji. Čisti kamenjarski pašnjaci ne zauzimaju veliku površinu te ih u jednom dijelu karakterizira mala pokrovnost vegetacije (zastupljenost unutar ograđenog dijela planiranog zahvata: 3,29 ha, 3,8 %) dok ih u drugom dijelu karakterizira tipični primjer kamenjarskih pašnjaka s vrstama veće brojnosti i pokrovnosti s jasnim vidljivim znakovima ispaše (zastupljenost unutar ograđenog dijela planiranog zahvata: 16,79 ha, 19,3 %). Na kamenjarskim pašnjacima u sukcesiji prisutan je veći udio drvenaste vegetacije iz zajednice šuma i šikara medunca i bjelograba (zastupljenost unutar ograđenog dijela planiranog zahvata: 65,07 ha, 74,9 %). Stanišni tip E.3.5.1. Šuma i šikara medunca i bjelograba na lokaciji zahvata karakterizira veća brojnost i pokrovnost drvenaste vegetacije, odnosno viši stupanj progresivne sukcesije. Međutim zajednica je izrazito degradirana. Zastupljenost navedenog stanišnog tipa na lokaciji zahvata je mala (zastupljenost unutar ograđenog dijela planiranog zahvata: 1,69 ha, 2 %). Ukupna površina zauzimanja staništa zahvatom iznosi 86,84 ha od čega se 89 % odnosi na stanišni tip C.3.5.1. Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone a 2 % na stanišni tip E.3.5.1. Šuma i šikara medunca i bjelograba. Vezano uz utjecaj na ciljne vrste šišmiša POVS-a HR2001361 Ravni kotari prema istraživanjima provedenim za izradu Studije Glavne ocjene zabilježen je prelet vrste dugokrili pršnjak, a prelete vrsta roda *Myotis* nije bilo moguće odrediti do vrste čime ostaje mogućnost da dio preleta toga roda pripada ciljnoj vrsti oštrouhi šišmiš. Cilj očuvanja za ciljnu vrstu dugokrili pršnjak je očuvana migracijska populacija u brojnosti od najmanje 50 do 300 jedinki te očuvana skloništa (podzemni objekti - osobito Baldina jama i Špilja kod Vrane) i pogodna lovna staništa za vrstu u zoni od 31510 ha (bjelogorična šumska staništa bogata strukturama, nizinska šumska i grmljem/makijom/šikarom obrasla staništa, stari voćnjaci i maslinici). Za vrstu dugokrili pršnjak pogodna staništa na području zahvata nalaze se na površini od 66,76 ha što predstavlja oko 0,21 % pogodnih staništa definiranih ciljem očuvanja za navedenu ciljnu vrstu šišmiša. Tijekom istraživanja ciljna vrsta oštrouhi šišmiš nije utvrđena ali su potvrđene jedinke roda *Myotis*. Cilj očuvanja za ciljnu vrstu oštrouhi šišmiš je očuvana migracijska populacija u brojnosti od najmanje 20 jedinki te očuvana skloništa (podzemni objekti, osobito špilja kod Vrane i Baldina jama) i pogodna lovna staništa za vrstu u zoni od 31510 ha (topla otvorena staništa, livade košanice, pašnjaci, krška područja i područja s ekstenzivnom poljoprivredom, rubovi šuma). Za vrstu oštrouhi šišmiš pogodna staništa na području zahvata nalaze se na površini od 20,08 ha što predstavlja oko 0,06 % pogodnih staništa definiranih ciljem očuvanja za navedenu ciljnu vrstu šišmiša. Ciljne vrste šišmiša su zabilježene rijetko te se može zaključiti da područje zahvata ne koriste redovito ni kao sklonište ni kao lovno stanište s obzirom na to da su navedena staništa u velikoj mjeri zastupljena na širem području zahvata. Također na

zahvaćenim površinama nema lokacija stalnih skloništa. Utjecaj na faunu šišmiša bit će najizraženiji tijekom krčenja šume i šikare te izgradnje infrastrukture planiranog zahvata međutim propisanom mjerom kojom će se radovi na pripremi terena i uklanjanju vegetacije provoditi u razdoblju između 1. listopada do 1. ožujka može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja. Prema istraživanjima provedenim za izradu Studije Glavne ocjene za ciljnu vrstu dalmatinski okaš na području zahvata optimalna staništa zastupljena su na 16,79 ha odnosno 19,3 %. Manje pogodna staništa s visokim stupnjem kamenitosti zastupljena su na 3,29 ha (3,8 %) dok su travnjaci pod sukcesijom najrasprostranjenija staništa na području zahvata s 65,07 ha (74,9 %). Navedena ciljna vrsta može obitavati na svim navedenim staništima pa se ukupno zaposjedanje odnosi na kamenjarske pašnjake bez obzira na vegetacijsku strukturu čime je obuhvaćeno 85,15 ha (98 %). 1,69 ha područja zahvata obraslo je šikarom hrasta medunca i bjelograba te nije pogodno stanište za navedenu ciljnu vrstu. Cilj očuvanja za ciljnu vrstu dalmatinski okaš je očuvati 1220 ha pogodnih staništa za vrstu (suhi mediteranski travnjaci na krškom području, kamenjarski pašnjaci mediterana, vapnenački kamenjari često s grmovima borovice *Juniperus* i niža makija) te 11185 ha u kompleksu s drugim staništima. Za vrstu dalmatinski okaš pogodna staništa na području zahvata nalaze se na površini od 85,15 ha što predstavlja oko 0,69 % pogodnih staništa definiranih ciljem očuvanja. Period uklanjanja vegetacije i pripreme terena podudara se s ličinačkim stadijem vrste dalmatinski okaš te se očekivani utjecaji odnose na uznemiravanje gusjenica. Tehnologija korištenja jednoosnih PV modula ne iziskuje uklanjanje niže vegetacije niti poravnavanje terena čime se utjecaj stradanja ličinki najvećim dijelom odnosi na izgradnju prometnica, trafostanica i servisnog prostora. S obzirom na sve navedeno te na predviđeni način održavanja pašnjaka ispašom može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja. Na području zahvata prisutne su ciljne vrste gmazova kopnena kornjača, četveroprugi kravosas i crvenkrpica. Cijelo područje zahvata predstavlja pogodna staništa za navedene ciljne vrste. Cilj očuvanja za ciljnu vrstu četveroprugi kravosas je očuvati pogodna staništa za vrstu (krška staništa s makijom, livade, šumska područja, rubovi šuma, tradicionalno obrađivana polja, maslinici, ruralna područja, suhozidi, područja uz potoke) u zoni od 31510 ha. Za vrstu četveroprugi kravosas pogodna staništa na području zahvata nalaze se na površini od 86,84 ha što predstavlja oko 0,28 % pogodnih staništa definiranih ciljem očuvanja za navedenu ciljnu vrstu. Cilj očuvanja za ciljnu vrstu crvenkrpica je očuvati pogodna staništa za vrstu (otvorena, sunčana i suha staništa, osobito kamenita i stjenovita staništa s nešto vegetacije koja imaju dovoljno zaklona i potencijalnih skrovišta poput rijetke makije i gariga, kamenjarskih livada i pašnjaka, suhozida; obradive površine: vinogradi, vrtovi, maslinici) u zoni od 31510 ha. Za vrstu crvenkrpica pogodna staništa na području zahvata nalaze se na površini od 85,15 ha što predstavlja oko 0,27 % pogodnih staništa definiranih ciljem očuvanja za navedenu ciljnu vrstu. Cilj očuvanja za ciljnu vrstu kopnena kornjača je očuvati povoljna staništa za vrstu (livade, pašnjaci, garizi, makije, rubovi šuma i šumske čistine, suhozidi, površine pod tradicionalnom poljoprivredom: maslinici, vrtovi, vinogradi; krška područja s dovoljno tla za polaganje jaja i inkubaciju te hibernaciju) u zoni od 31500 ha. Za vrstu kopnena kornjača pogodna staništa na području zahvata nalaze se na površini od 86,84 ha što predstavlja oko 0,28 % pogodnih staništa definiranih ciljem očuvanja za navedenu ciljnu vrstu. Utjecaji na navedene ciljne vrste gmazova pripremom terena i uklanjanjem vegetacije u razdoblju od listopada do ožujka poklapa se samo s jednim periodom aktivnosti sve tri ciljne vrste i to onim slabije aktivnosti. Također izvođenjem radova i kretanjem vozila moguć je utjecaj na navedene ciljne vrste međutim propisanom mjerom kojom će se radovi uklanjanja vegetacije, pripreme terena, gradnje prometnica i postavljanja panela provesti kontinuirano (s najviše od 3 dana prekida) kako se ne bi stvorila „ekološka zamka“ može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja. Utjecaj fragmentacije najviše će se očitovati kao izostanak više vegetacije koja je pogodna za sve navedene ciljne vrste gmazova. Na najvećem dijelu površine gdje je planirano smještanje modula tijekom izgradnje koristit će

se laka mehanizacija. Na lokaciji će se obnoviti i održavati travnjačka staništa ispašom. Mikroklimatski uvjeti ispod PV modula mijenjaju se zbog zasjenjenja i promjena režima otjecanja oborinskih voda što može dovesti do izmjene sastava vrsta, a time i promjene stanišnog tipa. Međutim idejnim rješenjem predviđeno je postavljanje sustava jednoosnih modula koji se zakreću prema suncu čime se ublažava zasjenjenje, a u kišnom periodu ih je moguće postaviti u položaj koji će omogućiti prirodni pad oborinskih voda. Također razmak između redova nizova modula je 3,9 m a širina modula oko 2 m čime će najveći udio površine ostati nepokriven te neće doći do trajnog zasjenjenja tla. Tehničkim rješenjem zahvata predviđena je odignuta ograda (15 cm) oko obuhvata zahvata čime će se smanjiti fragmentacija staništa i omogućiti prolaz za životinje. S obzirom na sve navedeno i na tehnološke karakteristike zahvata može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja. Vezano za utjecaj zahvata na ciljnu vrstu bjelonogi rak, s obzirom da zahvat ne zadire u vodotoke, a navedena ciljna vrsta koristi vodena staništa može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na navedenu ciljnu vrstu. Vezano uz moguće kumulativne utjecaje planirani zahvata Sunčana elektrana Dobra Voda može imati kumulativni utjecaj zajedno s drugim postojećim i odobrenim zahvatima promjenom pogodnih staništa za ciljne vrste POVS-a HR2001361 Ravni kotari u skladu s njihovima ciljevima očuvanja. Izračunom površina svih pogodnih staništa za ciljne vrste unutar POVS-a HR2001361 Ravni kotari postojeći i odobreni zahvati zauzimaju ukupno oko 102,17 ha pogodnih staništa. Maksimalno zauzimanja pogodnih staništa, ovisno o pojedinoj ciljnoj vrsti, kreće se u iznosu od 0,11 % do 0,31 % uz izuzetak vrste dalmatinski okaš za koju iznosi 0,81 % što ne predstavlja značajan negativan utjecaj za ciljne vrste. Za POVS HR2001361 Ravni kotari nisu utvrđeni značajni negativni utjecaji planiranog zahvata niti u pojedinačnom niti u kumulativnom smislu.

Vezano uz utjecaj na ciljne vrste POP-a HR1000024 Ravni kotari, a prema istraživanjima provedenim za izradu Studije Glavne ocjene vrste obuhvaćene negativnim utjecajem gubitka staništa za gniježđenje su: rusi svračak, primorska trepteljka, ševa krunica i leganj. U korelaciji s veličinom populacije na POP području HR1000024 Ravni kotari radi se o 0,20 – 0,24 % populacije vrste rusi svračak, 0,62 – 0,89 % populacije vrste primorska trepteljka, 0,17 – 0,22 % populacije vrste ševa krunica i 1,33 – 2 % populacije vrste leganj. Pod negativnim utjecajem gubitka staništa za hranjenje i lov obuhvaćene su ciljne vrste: jarebica kamenjarka, primorska trepteljka, ušara, leganj, zmijar, eja livadarka, eja strnjarica, rusi svračak, sivi svračak i ševa krunica. Od ciljnih vrsta tijekom istraživanja nisu zabilježene: kratkoprsta ševa, zlatovrana, djetlić, mali sokol, bjelonokta vjetruša, voljić maslinar i velika ševa. Međutim s obzirom na karakteristike staništa na području zahvata nije isključeno povremeno hranjenje vrsta bjelonokta vjetruša i zlatovrana. Vrsta ždral zabilježena je u jesenskom preletu. Tijekom izgradnje sunčane elektrane doći će do uznemiravanja ciljnih vrsta ptica, međutim radovi uklanjanja vegetacije i pripreme terena će se izvoditi izvan sezone aktivnosti ciljnih vrsta ptica (jesen i zima). Što se tiče gubitka potencijalnog staništa za ciljne vrste koje profitiraju od sekundarnih sukcesija (garig, šumarci, makija) uz primjenu mjere izostavljanja intervencija u dijelu područja zahvata gdje je zabilježeno gniježđenje (ostaviti površine na kojima su utvrđena gnijezda i gniježđenje) može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja. Nakon izgradnje očekuje se obnova travnjačkih staništa ispod fotonaponskim modula. Prilikom korištenja zahvata travnjačke površine održavat će se ispašom. Održavanjem travnjačkih staništa očuvat će se povoljni stanišni uvjeti za ciljne vrste POP-a HR1000024 Ravni kotari vezane uz travnjake. Sunčana elektrana Dobra Voda koristit će fotonaponske module s antirefleksijskim slojem da se reducira refleksija sunčevog zračenja i time smanji utjecaj na ciljne vrste ptice jer će se izbjeći „efekt jezera“. Svjetlosno onečišćenje uslijed djelomičnog osvjetljavanja Sunčane elektrane Zemunik može negativno utjecati na ptice u migraciji koje lete po noći ili na ciljne vrste ptica koje su sumračne i/ili noćne vrste (leganj, ušara). Međutim

propisanom mjerom kojom će se koristiti ekološki prihvatljivo osvjetljenje sunčane elektrane može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja. Radom sunčane elektrane ne dolazi do emisija onečišćujućih tvari u zrak, kao ni nastanka otpadnih voda te ne nastaju nusproizvodi ili povećane emisije buke, prašine ili vibracija. Vezano uz moguće kumulativne utjecaje planirani zahvata Sunčane elektrane Dobra Voda može imati kumulativni utjecaj zajedno s drugim postojećim i odobrenim zahvatima promjenom pogodnih staništa za gniježđenje i/ili hranjenje ciljnih vrsta ptica u skladu s njihovima ciljevima očuvanja. Izračunom površina svih pogodnih staništa za ciljne vrste ptica unutar POP-a HR1000024 Ravni kotari postojeći i odobreni zahvati zauzimaju ukupno oko 228,14 ha pogodnih staništa. Maksimalno zauzimanja pogodnih staništa, ovisno o pojedinoj ciljnoj vrsti ptica, kreće se u iznosu od 0,64 % do 0,74 % što ne predstavlja značajan negativan utjecaj za ciljne vrste ptica. Provedbom zahvata stanišni tip na lokaciji zahvata i dalje će ostati travnjak koji će većina ciljnih vrsta ptica moći koristiti. Za POP-a HR1000024 Ravni kotari nisi utvrđeni značajni negativni utjecaji planiranog zahvata niti u pojedinačnom niti u kumulativnom smislu.

Slijedom iznijetoga u provedenom postupku glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat „Sunčana elektrana Dobra Voda“, Ministarstvo je utvrdilo da je zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu, uz primjenu ovim Rješenjem propisanih mjera ublažavanja negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže (A.) te programa praćenja i izvješćivanja o stanju ciljeva očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže (B.).

Člankom 29. stavkom 1. podstavkom 1. Zakona propisano je da Ministarstvo provodi glavnu ocjenu za zahvate za koje je tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša provodi postupak procjene utjecaja na okoliš ili postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš prema posebnom propisu iz područja zaštite okoliša.

Točka I. ovoga Rješenja u skladu je s odredbom članka 33. stavka 2. Zakona, kojom je propisano da ako nadležno tijelo utvrdi, uzimajući u obzir i mišljenje javnosti, da planirani zahvat nema značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donosi rješenje o prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu. Također, u skladu je s odredbom članka 33. stavka 3. Zakona, kojom je propisano da rješenje iz članka 33. stavka 2. Zakona, sadrži mjere ublažavanja negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Točka II. ovoga Rješenja u skladu je s odredbama članka 42. stavka 1. i 3. Zakona, kojima je propisano da je za zahvate za koje su u postupku Glavne ocjene propisane mjere ublažavanja, nositelj zahvata dužan pratiti izvršavanje propisanih mjera ublažavanja na ekološku mrežu u vezi s ciljevima očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže, odnosno da je nositelj zahvata dužan osigurati sredstva za praćenje.

Točka III. ovoga Rješenja u skladu je s odredbom članka 41. stavka 1. Zakona, kojom je propisano da ako nositelj zahvata ne provede mjere ublažavanja propisane ovim Rješenjem, da će ih provesti Ministarstvo na njegov trošak.

Točka IV. ovoga Rješenja u skladu je s odredbom članka 43. stavka 2. Zakona, kojom je propisano da se rješenje u postupku glavne ocjene prihvatljivosti za zahvata izdaje na rok od dvije godine.

Točka V. ovoga Rješenja u skladu je s odredbom članka 43. stavka 3. Zakona, kojom je propisano da se rok važenja rješenja iz postupka glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za

ekološku mrežu može, na zahtjev nositelja zahvata, jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu sa Zakonom ili drugi uvjeti u skladu s kojima je izdano rješenje.

Točka VI. ovoga Rješenja u skladu je s odredbom članka 175. stavka 2. Zakona, kojom je propisano da će Ministarstvo po službenoj dužnosti donijeti izmjenu rješenja iz postupka glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu ako se na temelju rezultata provedenog programa praćenja i izvješćivanja o stanju ciljeva i cjelovitosti područja ekološke mreže utvrdi da je provedbom zahvata unatoč primjeni mjera ublažavanja propisanih rješenjem došlo do značajnog utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Točka VII. ovoga Rješenja u skladu je s odredbom članka 175. stavka 6. Zakona, kojom je propisano da Ministarstvo može u bilo kojem trenutku ukinuti, u cijelosti ili djelomično, rješenje iz postupka glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, u slučaju nepridržavanja njime propisanih mjera ublažavanja ili nastanka nepredviđenih događaja s negativnim učincima na prirodu.

Točka VIII. Ovoga Rješenja u skladu je s odredbom članka 44. stavka 3. Zakona, kojom je propisano da se rješenje iz postupka glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu objavljuje na internetskoj stranici Ministarstva.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

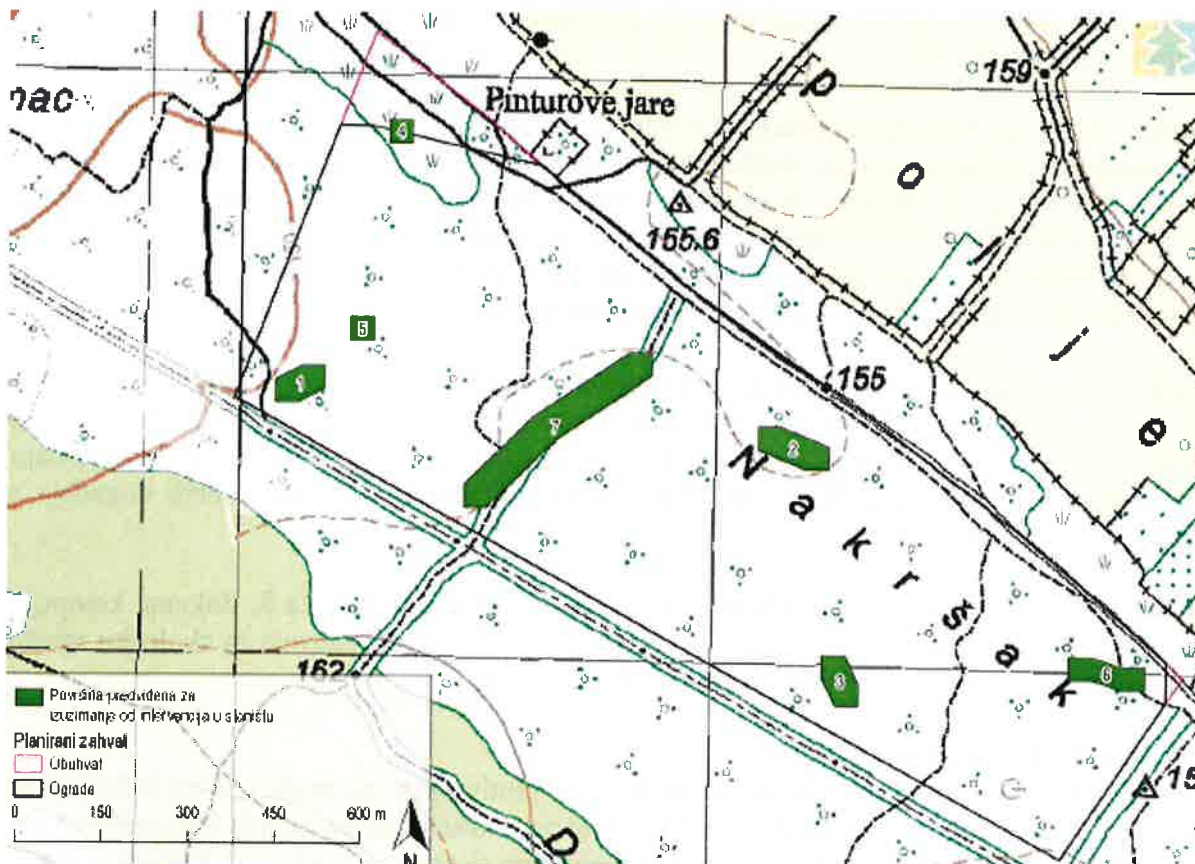
Ovo je rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

*** DOSTAVITI:**

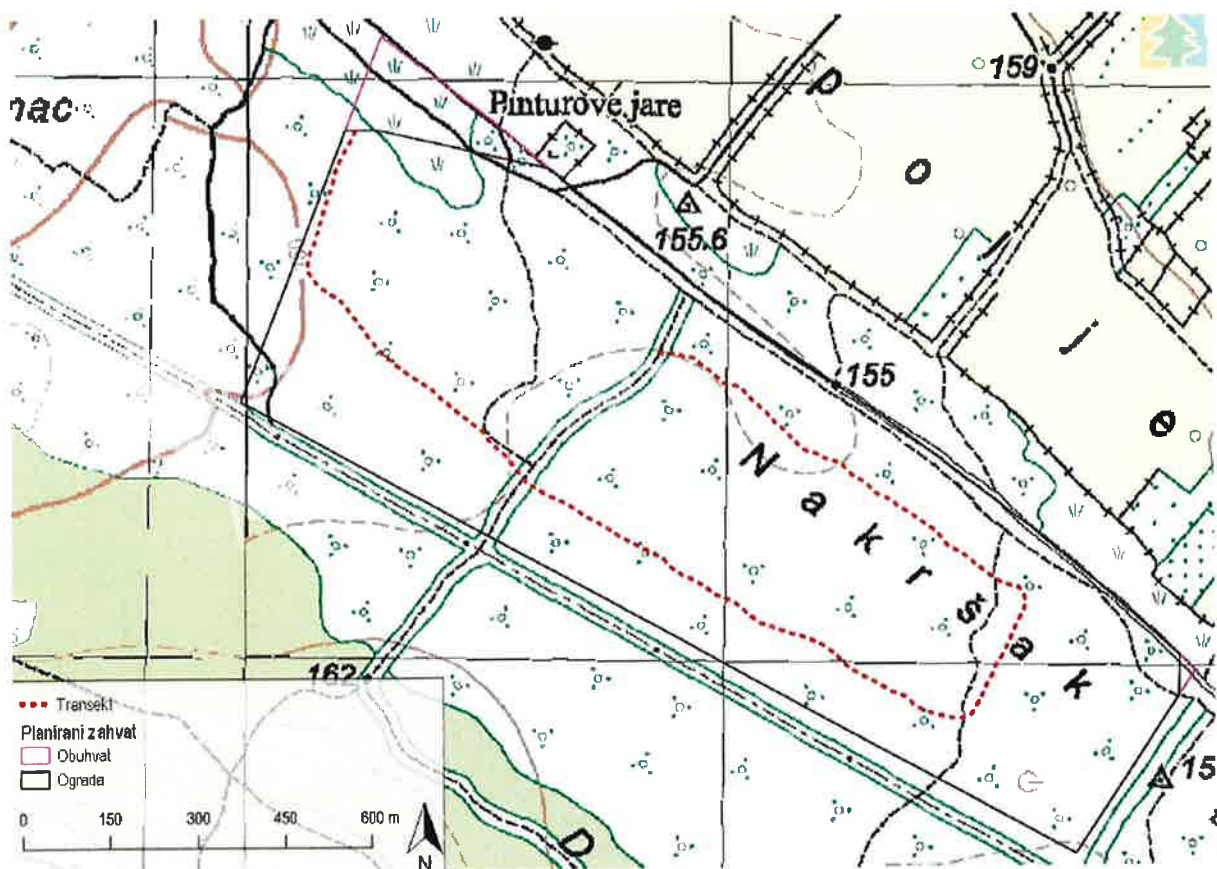
1. Neoen Renewables Croatia d.o.o., Ilica 1, Zagreb, (*R s povratnicom*);
2. Ires ekologija d.o.o., Prilaz baruna Filipovića 21, HR-10000 Zagreb (*R s povratnicom*);
3. Državni inspektorat, Inspekcija zaštite prirode, Šubićeva 29, HR-10000 Zagreb (*elektroničkom poštom: pisarnica.dirh@dirh.hr*);
4. U spis predmeta, ovdje.

Prilog:

Oznaka poligona	Površina (ha)	Koordinate
1	0,44	429437.3424 4867148.3822, 429484.0862 4867171.6739, 429524.0917 4867171.6532, 429524.0710 4867131.6270, 429477.3634 4867108.3766, 429437.3579 4867108.4387
2	0,62	430281.0322 4867070.3620, 430320.9964 4867070.4448, 430402.7450 4867037.1827, 430402.7244 4866997.1564, 430362.6981 4866997.1564, 430280.9495 4867030.3979
3	0,44	430393.4263 4866637.5564, 430393.4159 4866677.5465, 430433.4629 4866677.5465, 430455.6841 4866629.4219, 430455.7048 4866589.4371, 430415.6786 4866589.4164
4	0,16	429635.4257 4867595.0366, 429675.4726 4867595.0573, 429675.4312 4867555.0311, 429635.4463 4867554.9897
5	0,16	429570.2111 4867214.8042, 429570.2266 4867254.7891, 429610.2166 4867254.7839, 429610.2244 4867214.7861
6	0,53	430861.5018 4866677.5633, 430914.7699 4866659.8921, 430954.7961 4866659.8715, 430954.7858 4866619.8556, 430914.7595 4866619.8556, 430861.5464 4866637.5312, 430821.5014 4866637.5577, 430821.50143666 4866677.5581
7	2,22	430054.2596 4867196.0426, 430094.2703 4867196.0426, 430094.2703 4867156.0370, 429926.1304 4867044.8343, 429806.9948 4866929.6607, 429766.9893 4866929.6710, 429766.9893 4866969.6662, 429886.1164 4867084.8425
Ukupno	4,57	

Slika 1. Površine (poligoni s pripadajućim koordinatama) na području zahvata koje je potrebno izuzeti od intervencija u stanište zbog utvrđenih gnijezda i/ili gnijezdenja vrsta leganj, ševa krunica i rusi svračak: (Slika je preuzeta iz Studije Glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu „Sunčana elektrana Dobra Voda“, Ires ekologija d.o.o., ožujak 2022. – str. 62)

Slika 2. Transekt istraživanja ornitofaune u sezoni gniježđenja na području sunčane elektrane Dobra Voda: (Slika je preuzeta iz Studije Glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu „Sunčana elektrana Dobra Voda“, Ires ekologija d.o.o., ožujak 2022. – str. 64)